Kmetijſke in rokodélſke novize.

Na ſvetlobo dane od z. k. kmetijſke drushbe.

№ 2. *V frédo 10. Profénza.* **1844.**

Te novize pridejo vſako ſrédo na dvéh zhetertnih liſtih v Ljubljani na ſvetlo. Plazhujejo ſe v piſarnizi z. k. kmetijſke drushbe v hiſhi 195 v Salendrovi ulizi bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiſte, ki jih ne dobivajo po póſhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemljejo ſe pa pri natiſkovavzu na Bregu Nr. 190. Po poſhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vſih z. k. poſhtah ſe snajo dobiti.

Osnanilo.

Ker je mogózhe, de nam ali savoljo dalje ali pa savoljo drusih saderſhkov vſi deléshniki *noviz* niſo mogli nasnaniti, zhe bodo tudi v prihodnim letu te novize prejemati hotli, jim damo vediti, de bodemo ſhe ta méſez vſim, kakor pretezheniga pol léta, novize poſhiljali. *Kdor pak do konza téga méſza plazhila sa novize na novo* ne bo poſlal, mu posneje ne bodemo vezh noviz poſlali in proſimo, naj nam *liſte tekozhiga leta po poſhti tako nasaj poſhle, kakor jih je prejél*, le naj na savitek beſedo *„retour“* sapiſhe. — S veſeljem povemo tudi vſim domorodzam, de ſe novize zhesdalje vezh prijatlov in podpornikov veſelijo.

Perjatelſke voſhila sa naſhe domazhine.

(Na dalje.)

Reſ je, de rasori tam, kjer ſo ravno tako peljani, kakor ſvét viſi, preobilno vodo odpéljejo, tode vſelej s vezhjo ſhkodo. Kjer namrezh semlja slo viſi, tam voda, slaſti po plohi, tako mozhno po rasorih naprej dere, de ne le vſiga ſemena ali mladih zim is njih ſeboj pobere, ampak tudi veliko dobre semlje odneſe, in le marſkterikrat tudi na blishnje travnike rastreſe. Na takih njivah pa, kjer ſvét malo ali nizh ne viſi, ſe voda is krajev ali ſerdá v rasore ſtáka, tam del zhaſa saſtaja, in tako slaſti per daljſhim deshju, vſe kar je va-nje vſjaniga bilo, satopi. Nar mènj ſhkodljivi ſo ſizer rasori tam, kjer ſe slo plitvo orje, in kjer ſvét nizh ne viſi; tode tudi tukaj niſo bres satrate ali ſemena ali ſadiz (Pflänzchen), slaſti kadar kmalo po ſétvi obilniſhi deshuje, ali kadar ſneg naglo kòpní; in ne najde ſe lahko njiva, kjer bi shito v rasorih ne bilo ſlabſhi in redkejſhi. Sadnizh imajo rasori tam, kjer ſo globokejſhi, in bolj viſijo, ſhe to poſebno ſhkodljivoſt, de ne le preobilne, ampak tudi tiſto vodo odneſejo, ktera bi bila ſizer v semljo ſhla, in ktera bi bila slaſti ob daljſhim pomanjkanju deshja potrebna. Od vſih platí ſo tadaj rasori sa odpeljevanje vode neperpravni. Kjer je torej prevezh vode ali mokrote, tam ſo grabni delati, ne pa rasori. Zhe ſo grabni le prav delani, to je. ne le taki. kteri vodo odpeljujejo, ampak tudi taki, kteri jo vjémajo in odpeljavnimu grabnu podajajo, namrezh odraſliki; tako ſe lahko vſa preobilna voda bres ſhkode is njive odpelje. — Kar pa drugi isgovor sadene, namrezh de bi dobra semlja preplitva bila, ko bi ſe rasori opuſhali, ſe vſak lahko is ſkuſhnje preprizha, de to ni réſ: ker ja vidimo, de zlo v rasorih lepo shito raſte, kjer niſo pregloboki, in kjer ni bilo ſeme s preobilno mokroto satopljeno. Dalje, zhe ſo rasori savolj preplitvoſti semlje tako potrebni, sakaj jih tam nizh nedelajo, kjer semljo le kopljejo: poſtavim na vezh krajih v Kozhevji, ali ſizer na ſtermih bregovih i. t. d., in kjer shito vunder

zhes in zhes lepó rafte, defiravno je tam semlja v fploh plitvifhi, kakor na planjavah? — Slifhal fim jih tudi, kteri menijo, de fo rasori slafti na takih krajih prav potrebni, kjer je semlja slo pefknata. Takim fe samore na ravnoft odgovoriti, de bolj ko je semlja pefknata, mènj je rasorov treba; sakaj fkufhnja uzhi, de pefek nar rajfhi in in nar hitrifhe vodo pije, in torej nar menj odpeljevanja potrebuje. — Spet drugi fe s tem sgovarjajo, de plevel prevezh rafte, zhe fe rasori opufhajo ali pa fhirji kraji delajo. Pa de temu ni tako, fe she is tega vidi, ker bi mogel fizer tudi tam plevel bolj rafti, kjer le kopljejo in torej nizh rasorov ne delajo. Ravno to bi fe moglo sgoditi tudi v drugih deshelah, kjer bres rasorov orjejo, in kjer fe per toliki mnogofti krajev gotovo tudi marfikje ravno taka semlja, kakor je per naf, najde; in vender nifim flifhal, de bi bili na kakfhnim kraju kmetje savolj plevela novo fhego oranja popuftili, in fe k ftari nasaj vernili. Dalje, ali ni tudi per naf semlja na mnogih krajih drugazhi? in zhe je temu tako, sakaj faj v nekterih krajih rasorov ne opufhajo? Torej, zhe ima ta sgovor kaj refnizhniga v febi, fe mora usrok, de plevel bolj rafte, drugod, kakor v famim opufhenju rasoro vifkati. In ta ne mora lahko drugi biti, kakor ta, de je semlja per novim oranju premalo vershena ali preobernjena bila; to pak fe prav sa prav le per pervim oranju bres rasorov sgodi, in je ravno poprejnim krajem ali ferdam perpifati. Sakaj vfak lahko vidi, de, kjer fo poprej kraji bili, fe per novim oranju le perva brasda sa rasoram popolnama vrezhi, vfe druge pa le naflóniti samorejo; in tako fe lahko sgodi, de per pervim oranju plevel mozhneje rafte. Tode, kdor ta usrok posna, fe ne bo dal oftrafhiti tudi v perhodnje po novi fhegi orati. K vézhjimu fe is tega pofname, de je boljfhi pervo oranje bres rasorov per takim shitu sazheti, ktero fe pleti samore.

Zhe fe pa sgodi, de tudi po drugim ali tretjim oranju po novi fhegi plevel obilnifhi rafte; fe mora usrok ali v drevefu ali pa per oravzu ifkati. V drevefu, zhe premalo preoberne ali vershe; per oravzu pa, zhe pregloboko orje; in po takim je ali drevo popraviti, ali pa plitvifhi orati. Pa tudi zhe kdo globokejfhe kakor pa jé fploh potrebno, orati in sraven semljo dobro preoberniti hozhe, je eno pofebno (Zugmayerjovo), vunder le enoftranfko drevo snajdeno, per kterim je dilja na sadnjim konzu sgorej némalo vun sakrivljena. — Na sadnje, de fhe eniga nar fhirjiga sgovora ne posabim, fe jih bo gotovo tudi veliko, ja med vfimi nar vezh najdlo, kteri bodo fvojo ftaro fhego oranja s tem sagovarjali, de fo vfi njih dedi in predniki tako orali; in zhe je tem to dobro bilo, sakaj bi njim ne bilo? Tem in takim bo sadofti, le famo to odgovoriti, de, zhe ftaroft isgléda per njih toliko velja, mora tolikajn vezh veljati, kolikajn ftarfhi fo njih predniki ali dedi. Zhe pa do nar ftarejih prednikov nasaj gremo, najdemo, de drevefa fhe zlo posnali nifo, in de fo fkosi in fkosi le kopali. Ali hozhejo tadaj teh isgled pofnemati? Saref! ko bi bili vfi njih naftopniki tako miflili, fhe dan danafhni bi drevefa, ne ftariga, ne popravljeniga ne imeli. — — K vfimu temu, kar je dosdaj rezheno bilo, perftopi v poterjenje tudi fhe isgled vfih nemfhkih kmetov po vfih deshelah, ki fim jih dosdaj vidil, kjer v fploh povfod bres rasorov orjejo, defiravno je semlja na mnogih krajih mnoge rase, ali fuha ali mozhirna, ali bolj pefknata ali bolj zhifta i. t. d. Le na takih krajih, kjer je semlja grosno terda in ilafta, kjer bi bilo torej s dervéfam s obertno diljo pretefhko orati, fim vidil nafhe drevo rabiti, pa vunder tudi na fhirji kraje ali ferde orati, kakor per naf. — Ko bi nafhi flovenfki domazhini hotli bolj na tanko prevdariti, kako velika je fhkoda, ki jo takfhno oranje s rasori zeli desheli pernefe, bi fe gotovo sazhudili. Ali ni vfako leto viditi, de je na nekterih njivah, slafti kjer kraji komaj po dve brasdi imajo, in kjer fo rasori bolj globoki, de je peti, zheterti del, ali zlo poloviza na njivi prasniga ali pa le s famim plevelam prevlezheniga, ker je tukaj vfe preobilna mokrota, ki fe je v rasore ftakala, potopila? In zhe je ravno na drugih krajih, kjer fo rasori bolj plitvi, in kjer fvet nizh ne vifi, fhkoda veliko manjfhi: fe vunder s popolnamo gotovoftjo samore rezhi, de zhes in zhes nar menj defeti del perdelka rasori njivam odvsamejo. Zhe tadaj poftavimo, kar miflim de ni prevezh, de zela krajnfka deshela vfako léto tri miljone mernikov beliga in zherniga shita perdela; tako bi fe s rasori, ko bi po zeli desheli orali, nar menj tri fto tavshent mernikov fleherno léto sgubilo; in zhe vfak mernik le po goldinarju rajtamo, bi fe ta sguba sa zelo deshelo v enim rodu, to je v tridefetih létih, zlo do devet miljonov goldinarjev narafla. — Pa sraven te ozhitne fhkode, ki fmo jo dosdej prerajtali, je s rasori vfelej fhe ena druga fhkóda fklenjena, ktera je fhe vezhji, kakor una, tode bolj fkrita. Vfakimu, namrezh kteri le kolikaj vednofti od kmetije ima, je snano, koliko je na tem leshezhe, de fe per oranju vfa semlja popolnama preoberne in prerahljá; per oranju s rasori pak fe vfelej veliko dobre semlje nepreobernjene in neprerahljane pufti. Tifta semlja namrezh, kjer fo per poflednim oranju rasori bili, in ktera fe samore v fploh faj sa eno plitvo brasdo rajtati, fe per drugim oranju vfelej le sakrije, in nikoli ne preoberne; in tako na vfaki njivi in per vfakim oranju toliko brasd nepreobernjenih in neprerahljanih oftane, kolikor je rasorov. Po takim gre na takih njívah, kjer kraji fheft brasd imajo, fedmi del; kjer fhtir, peti; kjer pa le dve, zlo tretji del rodovitne

semlje, ktera bi bila ſizer ali goſtejſhi shito, ali pa vezhji in polniſhi klaſje rodila, v satrato in sgubo. Kako velika je tadaj ſhkoda, k jo oranje s rasori pernese, zhe k poprejni ſhe prizhjozho perſhtejemo! In vſa ta ſhkoda, (de nizh ne ſpomnim ſhe od ene druge poſebne ſhkode, ki jo namrezh kraji s ſvojo ſenzo rasoram delajo, in ktera ſe slaſti per kopnjenju ſnega bolj ozhitno kashe) bi ſe lahko bres sgube zhaſa in bres druge nesloshnoſti s ſamim drevesam s obertno ali preſukavno diljo odvernila! V reſnizi, ko bi nevedli, kakſhno mozh de ſlabi isgledi ſprednikov sa njih naſtopnike imajo; bi nemogli sapopaſti, kako je mogozhe bilo, de ſe je tako ſhkodljiva ſhega oranja per vezhjim delu naſhih domazhinov zlo do ſadajne dòbe obdershala! —

(Trétji dél v prihodnizh.)

Denkov Tone.

(Na dalje.)

Sa premoshenje doſézhi ſi tadaj nizh drusiga ne vóſhi, kakor 30 oraljev (johov) semlje ali zél grunt in ljubo sdravje. Ker po ozhetu ni vezh, kakor pet oraljev semlje prejél, je mogel miſliti, kako bi ſi toliko premoshenja napravil, de bi ſi mogel toliko ſveta prikupiti, kolikor mu ga mánka. Hlapze in ſlushabnike blishne grajſhine je obiſkoval ter vidil, de jih poleg njih létne plazhe vzhaſi tudi ſhe kaj drusiga doletí. To mu je veſelje ſtorilo, h kakimu goſpodu v ſlushbo iti. To ſe vé, de je v ſlushbi tudi vidil, de ſo ſtrésheti sopet vſe sadegáli in de je mogel marſikteri, ki je bil savoljo kakiga pregreſhka ob ſlushbo djan, k drugim pred duri kruhka proſit hoditi. Tode on ſi je miſlil: Tako neumen niſim! Jes zhem poſhteno ſvojimu goſpodu ſlushiti, pa vſak krajzarzhek dobro ſ-hraniti, dokler toliko prihranim, de bi ſi zélo kmetiſhe kupiti, pridno ljubo shenízo ſi vséti in kakor poſhten kmet shiveti in umréti mogel. Miſlil ſi je tudi: Ne more mi ſhkodovati, ſe kaj po ſvetu osréti in pogledovati, kako ſe kmetji po drusih krajih v ſvojim domazhinſtvu in v obdelovanju poljá obnaſhajo; sakaj toliko je shé védil, de sa gorami tudi ljudjé shivijo in de ſe v njegovi vaſi vſa umnoſt ſkup ne ſteka, temuzh de je mogozhe, de tukaj tó, kjé drugje pa drugo rezh bolj úmijo. Modra glaviza ſi mora pa is vſiga vséti, kar je narbolje. — Tako ſi je miſlil. Njegova ſlushba mu je pa tudi po ſrezhi ſhlà. V ſlushbo je ſhel k Groſhajſkimu goſpodu, nékimu shlahtniku. Ta je bil bogat in daroviten in je v tém ſvoje veſelje imel, de je rad po ſvétu hodil in kamor je priſhel, mu je bilo bolj mar sa ſhege tiſte deshele, sa obdélovanje polja, sa rokodelſtva in umétnoſti praſhati, kakor poſlopja in gradove velikih goſpodov ogledovati. Torej ſe ni védno v kozhiji po zéſti vosil, temuzh je zéle dálje po krajih od zéſte daljezh odlózhenih k nogam hodil. Tone, ki je bil terden korenjak, na kteriga peſt ſe je bilo saneſti, je mogel smiraj pri njem biti ter torbizo noſiti, v kteri ſta imela ſvoj shivesh, pripravo sa piſánje in riſanje, ter pôle, na kterih ſo deshele isobrashene. Kadar ſe je goſpod hoje navelizhal, ſe je na vos vſedel in Tone ſe je mogel k njemu vſéſti. Ta goſpod je bil tudi tako dober, de ſe je po poti s ſlushabnikam prijasno pogovarjal in mu odgovarjal, kadar je hotel svediti, kako? kadaj? kje? sakaj? ſe ſleherna rezh godi. Tode to ſhe Tonetu ni bilo dovolj. Kar je lepiga in koriſtniga svedil, ſi je hotel tudi prihraniti. Savoljo tega ſi je vſak vezhér, vſe, kar je zhes dan svedil, v bukvize ſpiſal, de bi bil ohranil, ter veſelilo ga je, de ſe je v ſvoji mladoſti piſati uzhil.

(Dalje ſledí.)

Kaj je ſtoriti, kadar zhlovek smérsne?

Bolj umljivo od té rezhi ſe ne da piſati, kakor ſo zhaſtitljivi goſpod tehant Slomſhek v ſvojih bukvih „Blashe in Neshiza“ piſali. Poſluſhajte tadaj, kako té bukve govoré:

„De po simi ne osebeſh, shmetno hodi in ne noſi preteſne obutele. Bolje je péſhez hoditi kakor vositi ſe.

Ako pa osebeſh, hitro osebljino s ſnegam prav zherſtvo dergni, dokler de prejde. Te sazhne od juga ſerbeti, rudezhiti in ſkleti, vsemi ſhkaf ledene vode, dershi okoli 1 ure osebljino v vodi, in zhe ſe sagreje, ledú dodáj. Hudo je obſtati, pa dobro osdraviti.

Po simi shganja ne pij, kadar ſe na pot podáſh; shganje daje ſmertno ſpanje na ſtesi. Ne poſedaj, naj ſe ti ravno pozhivati ljubi; ako sadremljeſh, smersneſh.

Smersnjen zhlovek ſe mora rahlo preneſti; lahko mu perſt, tudi roko ali nogo vlomiſh, ker je vſe kerhko, kakor zegel.

Obleko in obutel hitro is njega isreshi, in ga v ſneg poloshi, pa dobro s ſnegam sa zhévelj na debelo sakidaj, uſtam in noſu pa luknje sa dihanje napravi. Smersnjeniga prehitro na toplo djati umorí, zhe ravno ſhe shiví.

Ako ſnega nimaſh, pod kako pojato, ali na ſkeden ga saneſi, perte v ledeno vodo pomozhi in ga v tajiſte savij.

V eni uri, zhe je mogozhe, ſód ledene vode nalij, in smerslo truplo do brade namozhi. Nekaj zhaſa po tem topleje vode dolij, de ſe udje gibati sazhno.

Po tem ga is vode potegni, v hladno poſteljo poloshi, dergni s ſuknam in kertazhami, kakor take, ki jih is vode potegnejo. S boshjo pomozhjo tvoje delo ne bo saſtonj.“

K tém pripomozhkam ſhe tó le priſtavimo:

Nar vezhkrat ſe samorejo smersnjenzi sopet oshiviti in ſkuſhnje kashejo, de ſo taki, ki ſo she vezh dni od mrasa vterpnjeni bili, sopet oshivéli. To je savoljo tega mogózhe, ker mras brani, de trupla tako kmalo gniti in trohnéti ne sazhnejo, kakor zhe kdo vtone, ſe saduſhi i. t. d. Dolshnoſt je tadaj vſaziga zhloveka, gori imenovanih pripomozhkov netrudama in nar menj ſkosi ſhtir ure ſe poſlushiti.

Nar potrebnejſhi je pa, de ſe smersnjen prav po zhaſi ogréva, sakaj smersnjenza she

ſneg greje, zhe ga s njim odeneſh. Torej le pozhaſi na toplo! Kakor ſe tlezh otrínk na ſvezhi ſhe vshgè, zhe ſe polagama podpíhava; zhe ſe pa ſilno va-nj piha, pa vgaſne. Smersnjenez ſe torej ne ſmé nikoli prez v toplo hiſho prineſti.

V ſnegu mora leshati, dokler ſe mu udje ne omajejo, in ſe shivot ne otaja. Nameſt rastajaniga ſnega ſe mu mora drugi perkladati.

Glava in vrat ſe mu morata med tem nepreneham s ſnegam dergniti.

Zhe ſnega ni, ſe morajo rjuhe ali kozi v nar merslejſhi vodi namozhiti, in shivot va-nje saviti, in pa perlivaje mersle vode ſe mora smiram hladiti, dokler ſe shivot ſam ne ogreje in ne oshivi.

Potlej ſe mora v ſuhe rjuhe saviti, v pogréto poſteljo poloshiti, in pa s vinam ali s shganjem ſmukati in dergniti; hiſha pa ne ſme sakurjena biti.

Kadar ni ne koza ne rjuhe, ſe mora v korito djati in mersle vode na-nj vlivati. Med tem ſe mu mora po shivotu ſmukati, dokler ſe v vodi ne otaja. Potlej ſe mu ſhe le ſmé ſzhaſama mlazhne vode perlivati; tode obras mu je ſhe smiram tréba omivati s merslo vodo.

Zhe le ſhe ne sazhne dihati, in ſe ne oshivi, shivot pa vender she volnejſhi prihaja, takrat je tréba va-nj pihati, ga drashiti po goltu, s peréſam v olje pomozhenim ga shgetati, jesik mu s ſoljo dergniti, ali mu pa ſalmjaka kake kaplize na jesik kaniti.

Na shlizhizo ſe mu morajo rutize s jeſiham ali kafrovzam pomozhene pokladati; zhe ima zheljuſti terdo saperte, jih je tréba s kafrovzam ali shganjem méti in masati.

Kadar ſe pa sazhenja oshivljati, mu je tréba dati piti zhaja (Thee) diſhezhih sélſh, in majzhizno jeſiha. Vina ali druge mozhne pijazhe ſe mu pa ne ſme dajati. Sdaj je tréba shivot v gorke rjuhe saviti, v poſteljo poloshiti, in pa ogrétih kamnov okoli njega djati.

Zhe je ſhe smiram omamljen, mu je tréba s jeſiham sméſhane vode piti dajati in mozhnih derſkel v zheva odsad. Oshivljenza rada huda mersliza tréſe, takimu je tréba puſhati na nogi ali pa na roki. Potlej pa mora per pokoju biti, in pa topliga zhaja ſe mu mora piti dajati.

Vſaki smersnjen dél shivota ſe mora s ſnegam dergniti, dokler ſneg smerslote na-ſe ne potégne.

Kteri ſo ſizer hudo omersnili, pa de vender ſhe shivé, je tréba ravno tako s njimi ravnati, de ſe namrezh le pozhaſi ogrévajo.

Ker smersnjenez vezhdel savoljo tega umerje, ker ga mertvud (boshji shlak) sadéne, ſe mora, kadar neſrezhni sopet oshivi in toshi, de je slo omotzhen in de ga glava bolí, po sdravnika poſlati, de mu puſha. —

Kar pa oseblјino poſamesnih udov shivota tizhe, je bilo shé vezh pripomozhkov naſvetovanih; tode malo dobrih. Vſaka baba kaj drusiga ve. Prav koriſtno je vſe, kar goſpod tehant v gori imenovanih bukvih ſvetovajo. Med vſimi pomozhki, — pa ne samirite mi neſnashniga sdravila — ſe mi je smiraj ſvoja voda (Urin) ſkasala, slaſti, ktero ſmo sjutraj puſtili, ker ima vezh ſalmjaka v ſebi. Pogréti ſe mora toliko, de jo zhlovek lahko ſterpi in smersnjen ud ſe mora v nji kake pol ure dershati, in to ſe tolikokrat ponovi, de oseblјína preide. Pri vêzhih ſe mi je ta pomozhek dober iskasal, kadar she vſe druge sdravila is apoték niſo nizh pomagale. Dr. Bleiweiſ.

Shaloſtna povéſt.

(*Goſpod Dr. Shimen Klanzhnik umerl.*) S shaloſtjo damo vediti, de je v boshji previdnoſti ſklenjeno bilo, tega méſza sopet veliko obetniga rojaka is poſvétnoſti v vezhnoſt vséti. Goſpod *Shimen Klanzhnik*, dohtar ſ. piſma, uzhenik deſete ſhole, je namrezh v 34. letu shivljenja po dolgi *bolesni na pluzhih*, umerl. Duhovne ſhole ſo uzheniga moshá, zerkev je brumniga ſlushabnika, ſlovenſhina sveſtiga prijatla, njegova rodovina pa dobrotniga podpornika sgubila. V ſlovenſkim jesiku je rajnki vezh ſpiſal, kakor v letu 1840: *„Petére Mojseſove bukve“* — *„Bilje in zherna maſha“* — *„Napeljevanje k poboshnimu shivljenju in lepimu sadershanju“*, — v létu 1841: *„Premiſhljevanja in molitve sa bolnike.“* — *„Napeljevanje k poboshnimu shivljenju“* je rajnki po modrim povelju miloſtljiviga Firſhta goſpoda *Antona Alojsa*, naſhiga prezhaſtitljiviga Shkoſa is nemſhkih bukev Brikſenſkiga Firſhta in Shkoſa *Bernarda Galura* v krajnſki jesik preſtavil in Slovenzam v teh bukvizah poduzhenje podélil, ki takiga v ſvojim jesiku poprej ſhe niſo imeli. Imenovane bukvize ſo v ſedmere poglavja rasdeljene: I. *Od ljubésni in zhaſti, ki ſmo jih Bogú dolshni.* II. *Od zhloveka in zhloveſhkiga rodu.* III. *Perpravljanje k sadershanju do ljudi.* IV. *Od sadershanja ljudi, ki morajo ſkupaj shiveti.* V. *Od sadershanja sunej hiſhe.* VI. *Od sadershanja v mnogotérih okoljſhinah in do mnogotérih ljudi.* VII. *Od sadershanja do neúmne shivine.* — Voſhil bi, de bi te bukvize vſak hiſhni goſpodar ſlovenſkiga naroda per ſvoji hiſhi imel ter otrozi in drushina is njih poboshniga shivljenja, pa tudi lepiga sadershanja med ſeboj in proti drugim ljudem ſe vadili!

Dr. Bleiweiſ.

Urno, kaj je noviga?

(Nek vreménſki prerok) je prerokoval, de bo ſedmiga Profénza, to je, pretezheno nedeljo, nar vezhji mras letaſhnje sime in drusiga velikiga Serpana nar vezhji vrozhina letaſhnjiga polétja. — Kdo mu je to rasodel? — Ena je she boſa!

Shitni kup.	U Ljubljani 5. Profénza.		U Krajnju 2. Profénza.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe	1	24	1	28
1 „ „ banaſhke	1	27	1	27
1 „ Turſhize . . .	1	3	1	6
1 „ Sorſhize . . .	—	—	1	11
1 „ Ershi	1	3	1	5
1 „ Jezhmena . . .	—	—	1	—
1 „ Proſa	1	4	1	3
1 „ Ajde	1	7	1	11
1 „ Ovſa	—	38	—	37

Zena preſhizhev v Krajnju 2. Profénza:
Preſhizhi téshejſhi forte po 5 ½ do 6 krajzarjev funt.
„ loshejſhi forte po 4 ½ do 5 krajzarjev funt.
Shpèh po 13 goldinarjev zent.

Danaſhnimu liſtu je *zheterti ſpiſek* imén deléshnikov téh noviz perdján.

V Ljubljani. Natiſnil in saloshil Joshef Blasnik.